

[Viggo Starcke.]

er her vigtigt at erindre et par meget væsentlige kendsgerninger.

Efter den sidste krig formindskede USA sine rustningsudgifter med 87 pct. — 87 pct. —, medens Sovjetunionen kun formindskede sine med 20 pct., og disse 20 pct. var endda opgjort efter de offentligt tilgængelige tal. Dette er en realitet, og det er udtryk for, at den østlige politik var egnet til at skabe uro i verden, medens den vestlige politik var egnet til at skabe afspænding, hvis eksemplet havde været fulgt østpå.

Dette er den ene ting. Den anden ting er, at Storbritannien og De Forenede Stater ikke har udvidet deres territorier efter den sidste krig, medens østblokken, som var en realitet længe før Atlantpagten, på fem år har underlagt sig 12 europæiske nationer — foruden alt hvad der er sket i Asien. Hvorvidt dette vil gøre indtryk på vore hjemlige kommunister, er tvivlsomt, men os andre bør det måske gøre indtryk på.

Amerikas politik kan ikke i alle måder tilfredsstille alle, og det er fuldt berettiget at fremsætte ønsker, hvor sådanne findes, og at fremsætte kritik, hvor en sådan skønnes nødvendig. Men det var egnet til at vække nogen forbavelse, at det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) ved et radikalt møde i Roskilde den 18. februar fremsatte en række meget kritiske udtalelser om Amerika, uden at han, såvidt det er offentligheden bekendt, med eet ord kritiserede Sovjetunionens politik. Hvis det ærede medlem i fremtiden vil tænke på at fremkomme med lignende udtalelser, bør han forinden veje sine ord — eller måske suspendere sin stilling som sekretær i det udenrigspolitiske nævn.

Det er rigtigt, at Danmark løber en risiko, men den risiko, som Danmark befinder sig i, er ikke en følge af Atlantpagten, men en årsag til, at vi gik ind i Atlantpagten.

Selve den foreliggende overenskomst kan man se forskelligt på. Man kan hævde, at overenskomsten af 9. april 1941 i mange retninger var bedre, fordi der efter den ikke fandt nogen sammenblanding sted af dansk og amerikansk militær, hvorved Danmark i givet fald kan blive trukket ind i begivenheder, der mere har interesse for Amerika end for Danmark. Dette er et berettiget synspunkt, og der findes medlemmer i min gruppe, der har det synspunkt. Den gamle traktat var ikke rettet imod østblokken, det er den nye heller ikke, den er defensiv. Radar er et defensivt og ikke et offensivt våben.

Jeg mener dog, at den forelagte overenskomst frembyder mange fordele fremfor den tidligere. Det fastslås for det første meget klart og bestemt i art. II, at det er Danmark, der har suveræniteten over Grønland. Den danske øverstkommanderende over Grønland kan knytte dansk militærpersonel til de forskellige forsvarsområder, og den amerikanske kommanderende skal rådføre sig med de danske i alle vigtige lokale anliggender — „shall consult“.

Jeg vil gerne spørge den højtærede udenrigsminister, hvordan ordene i art. II, stk. 3, afsnit a: „Alle vigtige lokale anliggender, der berører danske interesser“, skal forstås.

Endvidere vil jeg gerne have udenrigsministerens bekræftelse af, at ordene i art. VII, hvori der tales om enhver form for materiel, ikke omfatter Grønlands naturlige rigdomme.

Endelig er der et tvivlsspørgsmål, som det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) berørte, i art. V, hvor der står, at det er en betingelse, at begge parter bliver enige; men jeg opfatter denne bestemmelse sådan, at det derigennem afhænger af Danmark, for hvis Danmark ikke er enig i det, får aftalerne ingen kraft.

Overenskomsten fastsætter en bestemt frist for dens ophør, nemlig fristen for Den nordatlantiske Traktats ophør — art. XIV. Dette er et meget stort fremskridt i forhold til den tidligere traktat. Og den bringer efter art. XII den tidligere overenskomst af 9. april 1941 til ophør og bringer dermed visse uklarheder ud af verden.

Men det allervigtigste er efter mit skøn, at denne nye overenskomst ikke er en overenskomst imellem Danmark og De Forenede Stater isoleret, sådan som den gamle overenskomst var, men det er en overenskomst indenfor Atlantpagten, nærmere bestemt indenfor Den nordatlantiske Traktat, således at den har et meget mere omfattende område og en større baggrund, en forankring, som den gamle overenskomst manglede.

Det skal siges her, at Danmark nærer tilid til De Forenede Stater. Det var De Forenede Stater, der først udformede menneskerettighedernes erklæring. Det var De Forenede Stater, der først løste den opgave at forene en række uafhængige stater i en fælles højere sammenslutning med bevarelse af den enkelte stats uafhængighed på de vigtigste områder, en opgave, som i dag burde have verdenspolitisk perspektiv. Det var Amerika, der på kritiske tidspunkter